

ชื่อโครงการ	การศึกษาลักษณะทางวนวัฒนวิทยาของพันธุ์ไม้เสม็ดขาวใน จังหวัดนราธิวาส
สาขา	ป่าไม้
สถานที่ดำเนินงาน	พรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส
ผู้ดำเนินงาน	นายชรินทร์ สมาธิ

บทคัดย่อ

การศึกษาลักษณะทางวนวัฒนวิทยาของพันธุ์ไม้เสม็ดขาวในจังหวัดนราธิวาส ดำเนินการในบริเวณป่าเสม็ดขาว ป่าพรุเสม็ดขาว และป่าพรุผสมเสม็ดขาว ท้องที่อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ อำเภอเมือง อำเภอตากใบ อำเภอเจาะไอร้อง และอำเภอสุหนิงไกลก ดำเนินการตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึง กันยายน 2531 โดยเลือกต้นไม้ตัวอย่าง 5 ต้น ตั้งแต่ต้นที่มีขนาดเล็กจนถึงต้นที่มีขนาดใหญ่ ศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาด้านพฤกษศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะของลำต้น เปลือก เรือนยอด ราก กิ่ง ใบ ดอก และผลของต้นไม้ตัวอย่าง ระยะเวลาการออกดอกออกผลของต้นไม้ ปัจจัยทางชีวภาพ ประโยชน์ ของต้นไม้และพื้นที่ที่ต้นไม้ขึ้นอยู่ ต้นเสม็ดขาวที่ทำการศึกษเป็นไม้ยืนต้นกิ่งไม้พุ่มขนาดเล็ก จนถึงไม้ ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นมีความเร็วมาก ลักษณะคดงเล็กน้อย จนถึงคดงมาก เปลือกตรงน้อย เปลือก ชั้นนอกสีขาวปนเทาซ้อนกันเป็นชั้นหนา เปลือกชั้นในสีน้ำตาลอ่อน บางและเหนียว เปลือกทั้งหมดเรียง ซ้อนกันเป็นชั้นหนา 1-2 เซนติเมตร เนื้อไม้ค่อนข้างแข็ง สีน้ำตาลค่อนข้างเหลืองจนถึงสีน้ำตาลเข้ม ใบบเป็นใบเดี่ยว รูปรี สีเขียวเข้มจนถึงสีเขียวปนเทา เรียงเวียนสลับดอกเป็นดอกเดี่ยว ขนาดเล็ก สีขาว สมบูรณ์เพศ ก้านดอกสั้นมากมักออกเป็นกลุ่ม ตามปลายกิ่งเป็นพวงคล้ายหางกระรอก ผลเป็นรูปทรง คล้ายหมอนกลมแบน ปลายเป็นแฉ่ง เปลือกผลเมื่อแก่สีน้ำตาลปนเทา เมล็ดเล็กสีน้ำตาลเข้ม จำนวน มากเกาะกลุ่มกันอยู่ในแนวตั้งฉากกับฐานของผลด้านในอย่างหนาแน่น ระยะเวลาที่ออกดอกและผล ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงมิถุนายน ต้นเสม็ดขาวส่วนใหญ่พบขึ้นอยู่เป็นสังคมพืชชนิดเดียวมีไม้ยืนต้น อื่นขึ้นปนอยู่น้อย ชนิดไม้ที่พบขึ้นปนอยู่ด้วย ได้แก่ สีหอรอ ฝาดขาว หว่าหิน ปอดพัดโบก ชะเมาน้ำ และกะทังเกา พื้นที่ป่าพบกกล้าไม้เสม็ดขาวขึ้นเกาะกลุ่มกันอยู่อย่างหนาแน่นเป็นบริเวณกว้าง ส่วนลำต้น สามารถแตกหน่อได้ดี พื้นที่ที่พบขึ้นอยู่สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขังบางฤดูกาลจนถึงตลอดปี ดินเป็นดินทราย ดินเหนียวปนทราย หรือ ดินอินทรีย์ การใช้ประโยชน์จากส่วนของลำต้น เช่น เนื้อไม้ ใช้เป็นไม้เสา ไม้ค้ำยัน คาน พื้นอาคารบ้านเรือน ฟืน และถ่าน เปลือกใช้มุงหลังคาและกันผ้าบ้านเรือน ใบอ่อนใช้เป็นอาหารส่วนผลใช้ปรุงเป็นยาแก้ร้อนในและปวดเมื่อย